

ט"ו בחשוון, תשע"ז, 16.11.2016

גיליון מס' 534

פרשת וירא

אברהם אביך

מאת הרב יהודה טרוכר, שדמות מחולה

הנביא ישעיהו מתאר תחושות קשות של שתי קבוצות אנשים, גרים וסריסים. הגרים חוששים שמא "הבדל יבדילני ה' מעל עמו" (נ"ו, ג), למרות הגיור הם מרגישים דחויים מעם ישראל; ואילו הסריסים חיים בתחושות קשות "הן אני עץ יבש" (שם, שם), עץ שלא יצמיח פירות לעולם, אדם שלא ישאיר אחריו חותם במציאות.

הגר חי ללא שורשים, שהרי גר שנתגייר כתינוק שנולד דמי, לעומתו הסריס חי ללא יכולת להצמיח פירות במובן הפשוט ביותר – להוליד ילדים ולהקים משפחה. כל אדם זקוק הן לשורשים והן לפירות, החיבור לעבר ולעתיד מעניק יציבות, מוקד להישען עליו בחיים ותחושת שייכות ומשמעות.

המענה של ה' לשתי המצוקות דומה, הם מוזמנים להחזיק בברית עם ה' – "ומחזיקים בבריתי" (שם, ד), הם נקראים למצוא את היציבות שלהם בקשר עם הקב"ה. הסריס יזכה ל"שם עולם אֶתֶן-לוֹ אֲשֶׁר לֹא יִפְרֹת" (שם, ה), ואילו הגר מוזמן להתלוות אל ה' לשרתו ולאהבה את שמו. שניהם גם יחד נקראים לעבדו במקדש: "והביאותים אל-הר קדשי ושפחתים בבית תפילתי עולתיהם וזבחייהם לרצון על-מזבחי" (שם, ז).

נראה שיש דמות תנ"כית העומדת ברקע למצוקה כפולה זו, דמות שחוותה בתקופות שונות בחייה את שתי המצוקות.

אברהם אבינו מצווה "לך לך מארצך וממולדתך ומבית אביך" (בראשית י"ב, א) עליו להתרחק ולהתנתק מהקשר שלו עם העבר, להתרחק מהארץ בה גדל, מהמולדת בה הרגיש בטוח, ומבית אביו – משפחתו וכל הקרובים אליו. אברהם התהלך כגר ואף הכריז על עצמו בפני בני חת "גֵר וְתוֹשֵׁב אֲנִי עִמָּכֶם" (כ"ג, ד), אינני בן המקום, אבותי לא גרו כאן. יתירה מכך, במשך שנים רבות היה אברהם ערירי, ללא בנים, ורק לאחר שנים רבות נולד ישמעאל (בהיות אברהם בן 86) ואחר כך גם יצחק (בהיות אברהם בן 100).

עברו שנים, ולפתע שמע אברהם צו נוסף הפותח במילים המוכרות כל כך מהניסיון הראשון: "וְלָךְ לָךְ אֶל אַרְץ הַמִּדְבָּר וְהַעֲלֵהוּ שָׁם לְעֵלְהָ עַל אֶחָד הַהָרִים אֲשֶׁר אִמַר אֱלֹדִי" (כ"ב, ב), הציווי מחזיר לכאורה את אברהם לערירות, למצב בו לא יהיה לו בן הממשיך את דרכו. שוב עלול אברהם לעמוד במציאות בה אין לו פירות.

מה החזיק את אברהם ברגע קשה זה? התשובה על כך ניתנה מפי המלאך הקורא אל אברהם מן השמים: "כִּי עֲתָה יִדְעֵתִי כִּי יְרֵא אֱלֹהִים אֶתְּהָ וְלֹא חִשְׁבָתָ אֶת בְּנֵךְ אֶת יְחִידְךָ מִמֶּנִּי" (כ"ב, יב). יראת א-להים, הקשר העמוק לקב"ה, הוא זה שהחזיק את אברהם בשיא כוחותיו ברגעי מצוקה אלו. ה' כרת שתי בריתות עם אברהם, ברית בין

הבתרים וברית מילה, ואברהם המשיך והתמיד בבריתות אלו למרות הניסיונות הקשים בפניהם ניצב, ואולי יש לומר שהבריתות היו נקודת הביטחון של אברהם בהיותו מנותק מעברו וכל עתידו לוט בערפל.

אברהם הוא אבי המאמינים, אך יתירה מכך הוא מלמד אותנו על תלישות ועל חיבור. לכולנו יש צורך אנושי לשורשים שיחברו אותנו לעבר, ולפירות שישאירו חותם אחרינו, אולם, אל לצורך זה להאפיל על נקודת היציבות העמוקה בחיינו – הברית עם הקב"ה. אנו מתפללים ומקווים שנזכה לשורשים ולפירות ובו בזמן לחיבור עמוק לקב"ה, אבל אברהם מלמד אותנו שגם "עץ יבש" יכול להתייבב, וגם גר נטול שורשים יכול לעמוד בפני רוחות קשות.

יתכן וזו הסיבה שישעיהו מכנה את אברהם "אַבְרָהָם אֱהָבִי" (ישעיהו מא, ח), אהבתו לה' היא היסוד העמוק של אישיותו, יסוד שהעניק לו כוחות לחיות את חייו עמוסי התלאות והניסיונות, להקים את עם ישראל, ולהנחיל לעולם כולו את האמונה באל אחד ואת יסודות המוסר.

הרב יהודה טרופר, נשוי לציפי, אב לשעשה ילדים מקסימים. גר בשדמות מחולה. לשעבר רב בי"ס שק"ד בקיבוץ שדה אליהו. כיום מפקח ארצי על הוראת התנ"ך ומרצה במכללת שאנן.

דף פרשת שבוע של הקיבוץ הדתי באתר הקיבוץ הדתי: www.kdati.org.il/parashat/hashavua.htm
כדי לקבל את הדף כל שבוע בדואר אלקטרוני, יש לשלוח הודעה אל: webmaster@kdati.org.il
ולרשום subscribe בשורת הנושא. כדי להפסיק, יש לכתוב unsubscribe בשורת הנושא.
תגובות למאמרים וכן הצעות לכתוב מאמרים, יש לשלוח אל: amudim@kdati.org.il
אתר האינטרנט של הקיבוץ הדתי: www.kdati.org.il